

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Explicatur reseruatio quintae, sextae, & septimae regulae cancellariae.
punct. 21

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

pro vincitate est à iure præsumptio, & contradicenti incumbit onus probandi, cum tenetur narratiuam verificare, sic supradicti doctores

Diximus de probatione collectorie, seu subcollectorie ad effectum reservationis. At si loquamur de probatione illius ad effectum colligendi fructus, nequaquam solentur tenentur ei solvere; neque securè solentur, nisi ex licetis deparationis confectis eius officium. Garc. 5. par. de benef. cap. 1. num. 377. August. Barbosa 3. par. de potest. Episc. alleg. 57. n. 124. vbi addit cum Simone de reser. 93. 4. Moneta de decim. c. 9. q. 5. n. 212. non sufficere transumptum, nisi sumptum fuerit nulla lite pendente, servata forma. c. 6. de fide instrum. vel sumptum fuerit ex reg. illius bullar. Pape.

Beneficia sub hac regula comprehensa sunt sicut in præcedenti regula omnia illa, quæ collector, seu subcollector habuit tempore quo officium exercit; et cetera officium illa obtinuerit; quia vetè durante officio illa obtinet, vt dicitur in supradicta regula, hoc est possidet, & retinet, iuxta l. g. clam. possider. vers. si autem, & ibi gloss. verbo obtinenda ff. de causa possid. c. propret. Imo si solum durante officio collectorie ius ad beneficia ei competit, sufficiens est vt sub reservationem cadant; si quidem in ipsa regula dicitur. Et in quibus beneficiis, seu ad que ius eis competebar. & tradit Belenzin. tract. de charit. sub tit. 3. 110. Garcia 5. par. de benef. cap. 1. n. 352. Barbosa alleg. 57. n. 123.

PUNCTUM XXI.

Explicatur reservatio quintæ, sextæ, & septimæ regulæ Cancell.

- 1 Explicatur quinta regula, & quæ in illa reservantur.
- 2 Quæ per regulam sextam reservantur.
- 3 Adponuntur verba regulae septimæ.
- 4 Reservantur primo per dictam regulam canonicatus, præbendæ, dignitates, & officia trium Ecclesiarum.
- 5 Item reservantur beneficia ad provisionem Cardinalium Episcoporum à Romana curia absentium.
- 6 De quibus Cardinalibus hoc intelligitur.
- 7 Ardenia contra supradictas regulas omnia irritantur.

Quinta regula reservat omnia, & singula beneficia quorumcumque curialium, quos dum curia Romana de loco ad locum transfertur, eam sequendo decedere contigerit in quouis loco, quantumcumque etiam à dicta curia temoto.

Hæc reservatio in corpore iuris contenta est in cap. presenti, de præbendis, in 6. vers. porro; & tradit Rebuff. hic. & Garcia cap. 1. n. 366. Debit tamen expediri, vt clarius constaret supradicta iuris reservatio: quid nomine curialis intelligatur, §. 2. huius puncti explicamus, ibique diximus curiam Romanam transferri, cum Pontifex eam sua Cancellaria, & Audientia transferret, secus cum ipse solus mutaret. Sed quia ex constitutione, Pauli III. & Clement. VIII. eadem reputatur curia Romana in Vrbe ac in loco vbi Pontifex existit, ideo ibi cum Cancellaria non adit, beneficia curialium sequentium Pontificem manent reservata, si inibi decedunt, & probat exemplum curialium sequentium Clement. VIII. cuius Ferrarium se consulit, & ibi decedentium, quorum beneficia testatur Gonzal. gloss. 51. n. 84. prouisa fuisse vt reservata.

Notanda sunt verba illa, curiam sequendo decedere contingit. Nam si curialis decedat, cum curia transferretur, non etiam sequens, sed potius ab ea recedens, nequaquam sub hac reservatione eius beneficia comprehenduntur. Comprehenduntur autem sub reservatione, cap. licet, cap. presenti, de præbendis, in 6. si intra duas dietas legales mortuus fuerit, secus si extra. Et idem est si curia non transferretur, sed ipse valentidinis, vel recreationis causa mutatur, & extra duas dietas à curia obit, non manebunt eius beneficia reservata, secus si intra duas dietas sic, aliis relictis, docuit Gonzalez gloss. 51. n. 86. c. seq.

Sexta regula reservat omnia beneficia cubiculariorum, & cursorum suorum. Circa quam regulam non leuis dubitatio orta fuit, de quibus cubiculariis esse intelligenda? Et quidem si ante Gregor. XV. loquamur, probabilis erat solum cubicularios officialis à Leone X. in suo collegio constitutos esse intelligendos: quia in sua constituitur, que est 14. in bullario, edita anno 1515. ne Apostolicorum, expressè prohibuit, ne alij præter supradictos nomen, & dignitatem cubiculariorum usurpent. Neque obstat hoc sub nomine officialium sedis Apostolicæ comprehensos esse in reg. 3. Cancell. quominus in præcepti illorum sit res reservatio, quia claritas gratia exprimitur: & ita notavit Gonzalez gloss. 51. num. 91. Verum loquendo à tempore Gregor. XV. clarum est, comprehendi in hac reservatione non solum cubicularios collegij Leonis X. sed etiam illos qui sunt extra muros, seu honoris causa cubicularij nuncupati, quia supradictus Gregor. & Leo XI. & Urbanus VIII. expedientes regulas Cancellariæ sic supradictam regulam declaraverunt. Barbosa 3. par. de potest. Episc. allegat. 57. num. 129. c. seq. Curiores vocantur, vt bene explicat Mandol. hic quæst. 2. num. 5. & Barbosa num. 131. qui sunt in banco cursorum, quique de capellis, & consistoriis Pape, & similibus Cardinales monent; quique à mandataris distinguuntur, & colliguntur ex constitutione Pauli V. quæ est in bullario notæ 71. tom. 3. fol. 281.

Septima regula reservat quoscunque canonicatus, ac præbendas, & dignitates, personatus, & officia in Sancti Ioann. Lateranen. & Principis Apostolorum, ac B. Mariæ Maioris de Vrbe Ecclesiis, nec non ad collationem, provisionem, & presentationem, seu quamvis aliam dispositionem S. R. E. Cardinalium à Romana curia absentium ratione suorum Episcopatum, Cardinalatus, ac ipsorum Cardinalium titularum, & diaconiarum spectantia, quoad absentia sua duraverit, canonicatus, & præbendas, dignitates, personatus, administrationes, & officia ceteraque beneficia cum cura, vel sine cura vacantia, & in antea vacatura, tam in eadem Vrbe, quam in Ecclesiis, ciuitatibus, & diocæsiibus dictorum Episcopatum consistentia. Ac decernit irritum, &c.

Primo in hac regula reservantur canonicatus, præbendæ, dignitates, & personatus, & officia trium Ecclesiarum Urbis S. Ioannis Lateran. S. Petri, ac B. Mariæ Maioris. Neque obstat huic reservationi hæc beneficia iure ordinatio Pontifici tanquam Vrbis Episcopo competere: quia forte Archiepiscopi illarum Ecclesiarum, quia Cardinales erant, prætendebant sibi competere illorum provisionem, & ad tollendam hanc apparentem prætensionem expedita fuit reservatio. Azorius 2. part. institut. moral. lib. 6. cap. 34. questio. 10. vers. per septimam regulam. Gonzalez gloss. 13. n. 22. Mandol. hic quæst. 1. sub numer. 3. Garcia 5. par. de benef. cap. 1. à numer. 400. Barbosa 3. de potest. Episc. allegat. 57. num. 133. Neque ex eo quod in supradicta regula facta sit mentio tantum canonicatum, præbendam, dignitatum, & personatum, & officiorum illarum Ecclesiarum, & non aliorum inferiorum beneficiorum, capellaniarum, scilicet & portionum, ac similiarum; inferri potest illa inferiora beneficia non esse de provisione Pontificis. Sunt enim si Archiepiscopi, & capitula dictarum Ecclesiarum privilegium non habent illa inferiora beneficia prouidendi. An vero illa habeant, & ad quæ beneficia extendantur, ipsi videre debent. Respectu enim horum inferiorum beneficiorum intacta reliquit Pontifex privilegia à Pontificibus prædecessoribus concessa. Gonzalez dicta gloss. 13. numer. 26. Garcia supra. Farinac. de off. 616. Barbosa numer. 134.

Secundo reservantur beneficia ad provisionem Cardinalium Episcoporum à Romana curia absentium spectantia, ratione Episcopatus, Cardinalatus, aut ipsius Cardinalis tituli, seu diaconie. Absentium inquam à Romana curia sine legitima causa. Nam quando absunt ob residentiam in sua diocæsi, Ecclesiæque Cathedrali; iuxta decretum Trident. sess. 23. cap. 1. de reformat. non reservantur beneficia, quia talis absentia legitima est, & à concilio approbata, & tradit Azorius 2. p. instit. moral. lib. 6. c. 34. q. 10. in fine. Gonzalez gloss. 24. n. 146. Barbosa 3. part. alleg. 57. n. 136.

Sed est dubium de quibus Cardinalibus Episcopis supradicta regula loquatur; an de omnibus, an solum de illis quibus Episcopatus est annexus, quales sunt Episcopatus Hostiensis, Portuen. Prænosten. Tusculan. Sabinen. & Albanen. Hi enim Episcopatus annexi sunt sex Cardinalibus antiquioribus presbyteris, qui tempore vacationis fuerint in Vrbe reperti. Ratio dubitandi est; quia hi Cardinales maiori prærogativa digni sunt quam ceteri, ac ceterorum beneficia non reservantur quocumque mense vacent, esto à curia abientes sint, vt constat ex seq. reg. 8. Ergo neque horum beneficia reservari debent, aut si horum beneficia referentur, & omnium debent reservari. Dicendum tamen est de sex illis Cardinalibus, quibus ratione Cardinalatus est Episcopatus annexus, supradictam regulam intelligi. Quia hac reservatione voluit Pontifex eos mouere, vt eius semper lateri assisterent. Tum quia sunt præcipui. Tum quia à Romana curia eorum Episcopatus non multum distat. Mandol. hic quæst. 3. Garcia 5. par. de benef. cap. 1. numer. 404. Gonzalez gloss. 14. n. 142. Barbosa 3. part. allegat. 57. num. 135.

Neque ratio dubitandi videtur. Admitto per reg. 8. Cancellariæ omnes Cardinales indistinctè à reservatione ibidem contenta excludi, sed inde non inferitur, in reg. 7. non esse comprehensos hos Cardines Episcopos Romæ vicinos. Nam esto digniores sint, & aliis præferri debeant, hoc tamen non obstat, quominus ob bonum Ecclesiæ in aliquo specialiter grauentur, si graueni nuncupari potest hac beneficiorum reservatio. Quapropter eam in reg. 8. omnes indistinctè excipiuntur, subintelligendam est ab illa reservatione. At si reliqui in alia reservatione sunt inclusi, si quidem non manent excepti.

Neque enim credendum est regulam septimam reservationis ita inconuenienti correclam esse. Vt quid enim expediebatur, si per reg. 8. corrigenda erat?

7 Tandem subdit Pontif. x decretum irritans omnium quæ in contrarium huius regulæ, & præcedentium fuerint attentata, sic Aloysius Riccius coll. *de beneficiis* 5. part. c. *de canon.* 1672. August. Barbosa 3. part. de *pos. s. Episc.* alleg. 57. n. 138. Gonzalez gloss. 1. à n. 10. & *nota gloss. vlt.* Garcia 5. part. de *benefic.* c. 1. n. 407. Quod procedit, esto cum ignorantia, & absque culpa attentata fuerint, Lancellos. de *arbitratu.* 2. part. c. 11. *l. m. n.* 3. n. 27. Aloysius Riccius, & Barbosa *supra.* Garcia n. 409. de efficacia huius decreti irritantis vid. r. potest. Gonzalez *dicit.* gloss. *vlt. per totam.* Garcia 5. part. de *benefic.* c. 1. à n. 409. Mandos. *hic.* q. 4. est enim ita efficax, vt iusticiæ, & annullæ non solum titulum, sed etiam possessionem in contrarium, ita vt possessor defendi non possit aliquo ex remediis possessoris, quia est nulla, & iniusta talis possessio. Mand. reg. 1. *Cancel.* q. 3. per *1012.* n. Gonzalez gloss. 3. 1. n. 8. & gloss. 66. n. 29. Garcia 5. part. de *ben. sic.* c. 1. n. 417. & *l. 1.* q. 4. alij apud ipsos, Hoc autem intelligitur, dummodo de reservatione, & decreto irritantis constat, secus verò si non bene probatur; quia in casu dubio non est possessor spoliandus, vt aius reatus docet Gonzalez *gl. 1.* n. 14. & *20.* & *Gloss.* 66. n. 39. Garcia 5. part. de *benefic.* c. 1. n. 417. & 430.

P V N C T V M XXII.

Explicatur præcipua Cancellariæ reservatio contenta in reg. 8. quæ nuncupatur regula de mensibus, & alternatiua.

Hæc regula in hæc verba statuitur, *Cupiens D.N. Papa patribus clericis, & aliis bene meritis personis providere, omnia beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura, secularia, & quorumvis ordinum regularia, qualitercumque, qualificata, & vbi- cumque existentia, & quomodocumque vacantia, aliter quam per resignationem.* 3. An beneficia patrimonialia sub hac regula comprehendantur? Arguitur pro, & contra. 4. Resolvitur questio. 5. Beneficia electiva sub hac regula comprehenduntur, sed non electiones canonicarum, Magistralis, & doctorales ecclesiarum Cathedralium, Regni Castellæ, & Legionis. 6. Beneficia iuris patronatus qualiter comprehenduntur, remissive respondetur. 7. Non comprehenduntur beneficia consensitia in Ecclesia non numerata, seu receptiva. 8. Beneficia monachalia probabiliter est comprehendenda. 9. Beneficia nouiter erecta post regulam comprehenduntur. 10. Non extenditur in iis beneficiis ad primam beneficii collationem, quidquid dicat Gonzalez.

Dvas supradicta regula habet partes. Prima loquitur de reservatione, secunda quæ incipit à §. *insuper*, loquitur de beneficio alternatiuæ Episcopis residentibus concessæ, Vtramque ea breuitate qua potero perstringam.

In prima parte dispositioni suæ Pontifex referat quæcumque beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura, secularia, & regularia, beneficia inquam quæ propriè beneficia sunt, quæ propter beneficia manuaia, hinc vacant ad natum, pæfatos, & similia, de quibus in *primè* huius tractatus diximus, beneficia propriè non esse, nequequam sub reservatione cadunt, Tum quia spectato iuris rigore beneficia non sunt. Tum quia Pontifex non referat nisi beneficia vacantia, quæ autem perpetua non sunt, non vacant: sic pluribus comprobat Gonzalez *gloss.* 5. §. 6. à num. 9. Garcia 5. part. de *benefic.* cap. 1. à num. 150. Barbosa 3. p. de *pos. s. Episc.* all. *gar.* 57. à num. 141. Dixi quæcumque beneficia regularia, quæ perpetua sunt, accipe, nisi sint ordinum militarium. Nam etiam in hac regula nulla illorum beneficiorum facta sit exceptio à quæ in reg. 3. excepta sunt prioratus, præposituræ, personatus, & comendatæ horum ordinum, non est dicendum in hac regula comprehendenda, quia sub generali reservatione comprehendendi non debent, quæ in speciali excipiuntur. Neque ita inconuenienti credendum est fieri derogationem priuilegij concessi, si iustitia, & iustititer concederetur. Postea autem illa beneficia superiora illorum ordinum à reservatione excludi, & reliqua beneficia illorum ordinum inferiora excludi esse videtur, quia reservatio semper maiora afficit. Sic Garcia 5. p. cap. 1. num. 334. quamvis contrarium non sine fundamento defendat Gonzalez *gloss.* 8. n. 70.

2. Subdit vero Pontifex se referat quæcumque beneficia, qualitercumque qualificata, & vbi- cumque existentia, quocumque modo vacatura alias per resignationem, quæ ad cuiusvis collationem, præsentationem, electionem, vel quamvis aliam dispositionem quomodolibet pertinetur. Per quæ verba tolluntur dubitationes, quæ orti possent circa beneficia qualificata, & in Metropolitana, Patriarchalibus, alijs Ecclesiis existentia, an essent comprehendenda. Nam etiam ex reservatione generalis beneficiorum comprehensa non essent, argum. *ext. in cap. licet canon. 14. iuncto cap. statutum 22. de elect. lib. 6. & c. quamvis. de proben. in 6. c. scriptum. de rescript. eodem lib.* At ex his verbis nemini dubium esse potest comprehendendi.

3. Difficultas est, an patrimonialia beneficia sub iis verbis comprehendantur? Patrimonialia voco, quæ ex fundatione, vel priuilegio Pontificis conferenda sunt natis, inchois, vel oriundis alicuius oppidi, paritæ, vel parochiæ, cuiusmodi sunt beneficia diocesis Burgenfis, Placentiæ, & Calaguritanæ. Videtur enim hæc beneficia sub reservatione prædicta non comprehendendi. Primo, quia de his non fit specificata, & expressa mentio, quæ tamen videbatur requiri, *argum. cap. 18. l. 24. Trident.* vbi expresse concurrendum faciendum in beneficiis patrimonialibus, tamen generalibus verbis dicitur in omnibus beneficiis parochialibus, exceptis iis quæ sunt de præsentatione laicali concurrendum esse sciendum, Secundo hæc beneficia patrimonialia, vt constat ex *usu*, & consuetudine, nec resignantur, neque impetrantur, neque pensione grauantur, sed potius per concursum prouidentur, vt constat *ex leg. 21. 22. & 23. tit. 3. lib. 1. recepil.* & tradit Couratruas *par. cap. 36. à num. 4.* Ergo non cadunt sub reservationem. Aliis resignatio, permutatio, & pensionis impositio, & sine concursu prouiso illis competeret, cum hæc beneficia referantur regulariter competant. Tertio hæc beneficia non cadunt sub reservationem

DE
CAS
PAL
II